

نەخشەیی سیاسی ژ بوو پێشھاتین نوو دەھلبژارتنین ئەنجومەنی ئیراقا فیدرالدا

عەبدوللا مەشەختی

لێ ئەف پارت و ھیزین سیاسی کو تازە دیاربووینە کو ژ ئاف زکی قەرێژا بەعسا فاشست دەرکەفتینە ل ژێر ھەر ناھەکی بن، یان نوونەرین وان بن، یان عروبی بن بناقی نەتەوا عەرەب، کو ھەموو ددیارو بەرچاڤن دناف مللەتی ئیراقی دا کا چ دکەن و رابردوویی وانا چەوابووینە ونا ژ چ بزاف و پیکولا دکن ژبو زفراندنا تاکە دەست ھەلاتی و نەھیلانا سیستەمی

کیستی ھەژارو بەلنگازین مللەتی ئیراقی. لەوا دەنگدەرین ئیراقی ئەقرو ب چاڤەکی دی و قەکریتەر و ھوورتر بەری خو ددەتە ھەلبژارتنین قی جاری کو بی باوھریکە دناقبەرا وان دا پەیدا بوو، کو ھەر ئەف مللەتەییە خودانی بریارا گوھورینی برییا چوونا سەر سندوقین ھەلبژارتنا ل روژا ۷ی ئاداری.

ئەگەر ب ھووری بەری خو بدەینە نەخشی سیاسی ئیراقی ئەقرو ول گور سەربووری ۷ سالیان بوویدا دی بینین چ گوھورینین مەزن پەیدا نەبووینە ل قی نەخشی، بەلکو ھندەک گوھورینین چک چک دیاربووینە کو ھندەک ھیزین نوو دیاربووینە و خو لیکداینە و یان ھندەک ھەڤگرتن و ئیکبوونین تازە ھاتینە گورەپانی ب ھندەک ناڤین دی و ھندەک دروشم و وگوتارین تازە بەلاف کرینە، لێ ئەف ھەمی چ ژ حسابا مەزن نا کیم کەت و گوھوریت، ددەمی بوری دا گەلەک ھیزین سیاسی ھەبووینە خودان رھو ریشالیان میژوویی بووینە و سەرمايەکی جەماوھری ھەبووینە و ئەوھیز چ ئوولی بن یان نەتەوی بن، یان دیموکرات خازین، نا بوھژن و ژسەر ئەردی نا مەھین ژبەر خودی دیروکەک و سەربوورەک مەزن و بەرگریا رژیمین فاشیزم کرینە وگەلەک قوربانی دوئ ریدە داینە، ھەلبەت ئەفە مومکن نینە ژ گورەپانی بیتە دەرختن. دیسان ھیزین چەپرەو لیبرال نکارینە د ئیراقیدا ببنە یەک و بەرھەک مەزن دروست بکەن و ببنە پێ گوھور بو ھیزین ئولی، یان نەتەوی.

ھەلبژارتنین ۷ی ئادارا بەیت دی ددیروکی و گرنگ بن ژبو پێشھاتا ئیراقی و کوردستانی ژبەر گەلەک ئەگەران کو ئەفە ۷ سالە گەلی ئیراقی ب کوردو ئەرەب و تورکمان و ھەمی پیکھاتین دی دکاودانین ھەمە رەنگا بورین و گەلەک سەربوورو کارەسات دسەر را بورین و چەند جورین دەست ھەلات و پارتین سیاسی دین، کو چ ژوان دەستھەلاتا نکارین بدروستی خزمەتا خەلکی ئیراقی بکەن، دیسان ژبەر گەلەک ئەگەرا کو دەرھەت نینە باسی وان بیتە کرن دقە بابەتیدالی یا گرنگ ئەو ئەم بیژین کو ئەفە ئەزمونەکە بەرامبەر مللەتی ئیراقی کا دی چاوا سەردەریی دکەدا کەن، وکا ھەتا چەند قی مللەتی باوھری بڤان بەرژیرین ھیزین سیاسی مایە، ھەر ھیزەکی و بەرژیرەکی دروشمین مەزن و بالکیش ب خو ھەلبژارتینە و ھەلاویستینە، مروڤ ھزر دکەتن دەمی ھندەک دروشما دبیتن کو ھیشتا ئەمین ل سەردەمین شورشگیریی دا دژین، لێ یا دروست ئەو نینە، پتریا وان کەسان ژبو بەرژوھەندی خو بین تاییەت، یان ژی بو بەرژوھەندی پارتین خو بین سیاسیە کو د بەرھەمەندن ژوان پارتان.

ئەنجومەنی بەری ۴ سالە بەرچاڤین خەلکی ئیراقینە کا دچاوابوون و چ کرن بو مللەتی ئیراقی، ژبلی شەرەنخانا بەرژوھەندی ھیزین خو بین سیاسی و ئیمتیازاتین خو بین کەسی و چەندی پروژە و یاساين گرنگ ھیلانە دجھەدا ب مەھانا مملاتییا خو یا نەرھوال سەر

هلبژارتنا دی چ هه‌فیه‌یمانی پیدابن، ئه‌وا تیت گوتن کو ئه‌مریکا ومیرنشینا سعودی و سوریا و ئه‌ردن ل سهر ریکه‌فتین کو نوکه هندهک دهنگ و باس پی دچن هه‌فیه‌یمانیا کوردستانی و هه‌فیه‌یمانیا نیشتمانیا ئیراقی (عه‌مار ئه‌له‌که‌کیم) و ئه‌یاد عه‌لاوی ریکه‌که‌فن، یا سه‌یره ژبه‌ر کو لیستا عه‌لاوی پتری به‌عسینه و پاشماوین به‌عسیانه‌لی هه‌می تشت دسیاسه‌تی دا ره‌وایه، به‌لی نا چیته دمه‌ژبی که‌سه‌کی قه‌کوله‌ردا. وهک به‌ره‌ژه‌نگ دبیتن گه‌له‌ک وینه دی هینه گوهارتن لی جه‌وه‌هر دی هه‌ر وهک به‌ری بیت .وملله‌تی ئیراقی خودانی بریارا گوه‌ورینی یه خودی هاریکاری وی بیت .

خو پاریزن هه‌که زیده‌تر نه‌هافیزن کو نها مروف نکاریت پیشینان زوو بکه‌ت هیژ مایه هه‌ر چه‌نده ب چه‌ند لیسته‌کین جودانه فی جاری لی دکارن یه‌ک ریزیا خو پپاریزن هه‌که هندهک خرابکار وی ریزا وان تیک نه‌دن، وره‌نگه وهک به‌ری نها مه دیار کری کو هه‌که سونه مه‌زه‌بین ئه‌ره‌ب نه‌بنه یه‌ک هیژ کورد دی لیستا سیی بن و نوکه وه‌سا ئاواز دچن پشتی هندهک به‌رژیرین سونا هاتینه دوورخستن ژ هه‌لبژارتنا وهندهکا بریار داین د هه‌لبژارتنا دا پشکار نه‌بن وهک به‌ره‌یی دیالوکی نیشتمانی صالح لموتله‌گ وزافر ئه‌لعانی و هنده‌کین دی . لی یا سه‌یر دی ئه‌و بیت پشتی

فیدرالیزمی دیموکراسیه‌تی متایی وانا ئاشکه‌رابوویه ل ده‌ف ملله‌تی ئیراقی و ئیدی نکارن زه‌غه‌لیی بکن و هه‌می پلیتین وان ئاشکه‌رابووینه و جه‌ماوه‌ری ئیراقی له‌عه‌ت کرینه و ده‌رخستینه ژناف هزره مه‌ژبی خو، ژبلی ریژه‌ک کیم نه‌بن کو زه‌ره‌مه‌ندین هه‌رفاندنا که‌لا دکتاتوریه‌تی بووینه و خه‌ونا ب هاتنا به‌عسا فاشست قه‌ دبینن. نه‌خشی سیاسی چ گوه‌ورینین مه‌زن تیدا نابن، هیژین سیاسین ئوولی هه‌ر دی دگوره‌پانیدا مین و وهک شیعه مه‌زه‌ه‌ب، ژبه‌ر باوه‌رییا خه‌لکی وان ب بوچوونین وان و پشته‌قانی مه‌رجیه‌تین وان. و کورد وهک جارین دن دی ریژا

